Η αστυνομία βασανίζει & χτυπά μα η κυβέρνηση δηλώνει περήφανη και δεν βάζει αριθμούς αναγνώρισης.

Αστυνομικοί των ΜΑΤ επιτέθηκαν με ιδιαίτερη αγριότητα σε διαδηλώτριες μετά την πορεία του Πολυτεχνείου, στις 17 Νοεμβρίου. Σε ένα από τα περιστατικά που καταγράφηκαν σε βίντεο, αστυνομικός χτύπησε πισώπλατα με γκλοπ στο κεφάλι μια νεαρή γυναίκα, ρίχνοντάς την αιμόφυρτη στην άσφαλτο. Σε άλλο βίντεο, αστυνομικοί εμφανίζονται να χτυπούν με κλωτσιές στο κεφάλι διαδηλώτριες, ακόμη και ενώ βρίσκονταν πεσμένες στο έδαφος. Τέσσερις γυναίκες μεταφέρθηκαν στο νοσοκομείο «Αλεξάνδρα» με τραύματα στο κεφάλι. Για τα περιστατικά διατάχθηκε εισαγγελική έρευνα, ενώ η ΕΛ.ΑΣ. ανακοίνωσε τη μετακίνηση ενός αστυνομικού από την υπηρεσία του και την εξέταση του ενδεχομένου να τεθεί σε διαθεσιμότητα. Οι εικόνες αυτές επαναφέρουν με τον πιο οδυνηρό τρόπο ένα ερώτημα που έχουμε θέσει δεκάδες φορές στην κυβέρνηση: πώς θα αποδίδονται ευθύνες για την αστυνομική βία, όταν οι ίδιοι οι αστυνομικοί συνήθως δεν φέρουν καν αριθμούς αναγνώρισης;

Στην ενημέρωση των πολιτικών συντακτών της 19ης Νοεμβρίου θέσαμε αρχικά στον Παύλο Μαρινάκη το ζήτημα της κυβερνητικής στάσης απέναντι στις επιθέσεις. Υπενθυμίσαμε ότι, μετά την καταδίκη πέντε αστυνομικών για τον βασανισμό του Βασίλη Μάγγου, είχαμε ρωτήσει τι συγκεκριμένα πρόκειται να αλλάξει στην Ελληνική Αστυνομία. Τότε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος είχε υπερασπιστεί το έργο της και είχε εκφράσει την υπερηφάνεια της κυβέρνησης για το Σώμα. Τώρα, μετά τις εικόνες αστυνομικών που χτυπούν γυναίκες στο κεφάλι, επανήλθαμε: Εξακολουθεί η κυβέρνηση να είναι τόσο περήφανη για την Ελληνική Αστυνομία; Σκοπεύει να αλλάξει κάτι ή θεωρεί ότι όλα πηγαίνουν καλά;

Η απάντηση του κυβερνητικού εκπροσώπου ήταν αποκαλυπτική για τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει η κυβέρνηση το ζήτημα. Ο Παύλος Μαρινάκης ανέγνωσε την ανακοίνωση της ΕΛ.ΑΣ. για τη διερεύνηση των περιστατικών και στη συνέχεια υπερασπίστηκε τη συνολική λειτουργία της Αστυνομίας. Υποστήριξε μάλιστα ότι την ημέρα των μεγάλων συγκεντρώσεων η ΕΛ.ΑΣ. ανταποκρίθηκε «στο μεγαλύτερο ποσοστό υποδειγματικά, άψογα», ενώ αναφέρθηκε σε «μεμονωμένα περιστατικά» που ερευνώνται από τα πειθαρχικά όργανα. Η κυβέρνηση, όπως ξεκαθάρισε, εξακολουθεί να στηρίζει τους αστυνομικούς και να αισθάνεται ευγνωμοσύνη για την προσφορά τους. Έτσι, λίγες ώρες μετά τη δημοσιοποίηση βίντεο με αστυνομικούς να χτυπούν διαδηλώτριες στο κεφάλι, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος επέλεξε να εξάρει την «υποδειγματική» διαχείριση της ημέρας.

https://youtu.be/MnsOnx7Zgtc

Επτά χρόνια εξαγγελίες για τα διακριτικά και ακόμη αναζητούν τους αστυνομικούς

Στο κεντρικό δελτίο ειδήσεων του MEGA, η Ράνια Τζίμα έθετε επανειλημμένα ένα εξαιρετικά απλό ερώτημα: γιατί δεν μπορούν να εντοπίσουν τους αστυνομικούς που καταγράφονται να ασκούν παράνομη βία; Η απάντηση συνδέεται με μια παλιά δέσμευση της ίδιας της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, την οποία εξακολουθεί να μην εφαρμόζει πλήρως. Ήδη από το 2019, η κυβέρνηση είχε δεσμευτεί για την τοποθέτηση ευδιάκριτων αριθμών αναγνώρισης στους αστυνομικούς, ώστε να είναι δυνατή η ταυτοποίησή τους. Τον Δεκέμβριο εκείνης της χρονιάς η ηγεσία της ΕΛ.ΑΣ. επανέφερε με διαταγή την υποχρέωση να φέρουν οι αστυνομικοί ειδικούς αριθμούς στα κράνη τους. Στη συνέχεια, είχε αναφερθεί ως χρονικό ορόσημο για την ολοκλήρωση της διαδικασίας ο Ιούνιος του 2021. Βρισκόμαστε στον Νοέμβριο του 2026 και η κυβέρνηση εξακολουθεί να μην μπορεί να μας εξηγήσει πότε θα εφαρμοστεί πλήρως αυτό που η ίδια διέταξε μέσω του Αρχηγείου της αστυνομίας.

Όποιος έχει παρακολουθήσει τις αστυνομικές δυνάμεις στις διαδηλώσεις γνωρίζει πόσο τραγελαφική είναι η κατάσταση. Υπάρχουν αστυνομικοί με αριθμούς τόσο μικροσκοπικούς ώστε για να τους διαβάσεις χρειάζεσαι σχεδόν μεγεθυντικό φακό. Άλλοι δεν έχουν καθόλου ορατά διακριτικά, ενώ σε φωτογραφίες και βίντεο εμφανίζονται ακόμη και περιπτώσεις στις οποίες οι αριθμοί έχουν καλυφθεί με αυτοκόλλητα ή έχουν αλλοιωθεί με μαρκαδόρους. Μια κατάσταση που θυμίζει περισσότερο εφηβικές αταξίες παρά τη λειτουργία ενός κρατικού μηχανισμού που διαθέτει το μονοπώλιο της νόμιμης βίας. Μόνο που εδώ οι συνέπειες δεν είναι καθόλου αστείες. Όταν ένας αστυνομικός χτυπά έναν πολίτη και ο αριθμός αναγνώρισής του δεν φαίνεται, η διερεύνηση της υπόθεσης γίνεται δυσκολότερη και μαζί της δυσκολεύει η απόδοση ευθυνών.

Δεν ανακαλύψαμε τώρα το πρόβλημα. Από τον Ιανουάριο του 2025 έχουμε επανέλθει στο ζήτημα 31 φορές συνολικά, μαζί με τις follow-up ερωτήσεις. Ρωτήσαμε για τις επιθέσεις σε δημοσιογράφους, για την αστυνομική βία στις διαδηλώσεις, για τη μη εφαρμογή των κυβερνητικών δεσμεύσεων και για τα ευρήματα της Διεθνούς Αμνηστίας. Παρουσιάσαμε φωτογραφίες και βίντεο με αστυνομικούς χωρίς ευδιάκριτους αριθμούς, ενώ επανειλημμένα αντιπαραβάλαμε τα συγκεκριμένα τεκμήρια με τις διαβεβαιώσεις της κυβέρνησης ότι οι αστυνομικοί φέρουν διακριτικά. Κάθε φορά ζητούσαμε το ίδιο συγκεκριμένο πράγμα: ένα χρονοδιάγραμμα για την πλήρη εφαρμογή του μέτρου. Κάθε φορά η κυβέρνηση απέφευγε να δεσμευτεί σε συγκεκριμένη ημερομηνία, παραπέμποντας στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη ή επαναλαμβάνοντας γενικόλογες διαβεβαιώσεις.

Ρωτήσαμε για τα διακριτικά, μας απάντησαν για τους

«μπαχαλάκηδες»

Στην τελευταία ενημέρωση επιστρέψαμε στο ερώτημα, αυτή τη φορά με αφορμή τις επιθέσεις της 17ης Νοεμβρίου. Ρωτήσαμε αν η κυβέρνηση θεωρεί ότι αρκεί να διατάσσεται μια Ένορκη Διοικητική Εξέταση κάθε φορά που δημοσιοποιείται ένα βίντεο αστυνομικής βίας ή αν σκοπεύει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα στη ρίζα του. Υπενθυμίσαμε τις παρεμβάσεις της Διεθνούς Αμνηστίας και την αδυναμία αναγνώρισης των αστυνομικών που καταγγέλλονται για παράνομες επιθέσεις. Και ζητήσαμε ξανά να μας πουν πότε θα τοποθετηθούν ευδιάκριτοι αριθμοί αναγνώρισης στα ΜΑΤ, ώστε να γνωρίζουμε τουλάχιστον ποιος ευθύνεται όταν καταγράφονται τέτοιες δολοφονικές επιθέσεις.

Αντί για ένα χρονοδιάγραμμα, ο Παύλος Μαρινάκης άρχισε να απαριθμεί τις «επιτυχίες» της Ελληνικής Αστυνομίας. Μας μίλησε για τις εγκληματικές οργανώσεις που έχει εξαρθρώσει η Διεύθυνση Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος, για την αστυνόμευση των γηπέδων και για τις επιχειρήσεις στα πανεπιστήμια, τα οποία, σύμφωνα με την κυβερνητική αφήγηση, η Αστυνομία απελευθερώνει από «μπαχαλάκηδες». Είχε προηγηθεί η παραπομπή στο αρμόδιο υπουργείο, ενώ η συζήτηση μεταφέρθηκε ξανά στη συνολική αξιολόγηση του έργου της ΕΛ.ΑΣ. Κάπως έτσι, μια ερώτηση για τους αριθμούς αναγνώρισης των αστυνομικών εξελίχθηκε σε κυβερνητικό απολογισμό για την εγκληματικότητα, τα γήπεδα και τα πανεπιστήμια. Για το πότε θα μπουν οι αριθμοί, πάντως, δεν ακούσαμε απάντηση.

Επιμείναμε, επισημαίνοντας ότι «το αν η Ελληνική Αστυνομία λειτουργεί καλά είναι υποκειμενικό, αλλά το αν έχει διακριτικά είναι αντικειμενικό». Πρόκειται για ένα ζήτημα που μπορεί να διαπιστωθεί με μια φωτογραφία. Δεν απαιτεί ούτε πολιτική αξιολόγηση ούτε ιδεολογική αντιπαράθεση. Αν ο αστυνομικός φέρει ευδιάκριτο αριθμό αναγνώρισης, ο αριθμός φαίνεται. Αν δεν φέρει, δεν φαίνεται. Και αν η κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το μέτρο εφαρμόζεται, οφείλει να εξηγήσει γιατί εξακολουθούμε να καταγράφουμε αστυνομικούς χωρίς ευδιάκριτους αριθμούς. Παρά την επιμονή μας, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος παρέπεμψε ξανά στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, χωρίς να δώσει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα. Στο ίδιο υπουργείο που δεν πραγματοποιεί αντίστοιχες τακτικές ενημερώσεις πολιτικών συντακτών και από το οποίο δεν έχουμε λάβει τις συγκεκριμένες απαντήσεις που επανειλημμένα ζητάμε.

Το πιο παράλογο στοιχείο αυτής της ιστορίας είναι ότι δεν ζητάμε από την κυβέρνηση να υιοθετήσει κάποια δική μας πρόταση ή της αντιπολίτευσης. Δεν της ζητάμε καν να αποδεχθεί μια καινούργια διεκδίκηση οργανώσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Της ζητάμε να εφαρμόσει τη δική της εξαγγελία, τη δική της απόφαση και τις σχετικές διαταγές της ίδιας της Ελληνικής Αστυνομίας. Κι όμως, επτά χρόνια μετά, εξακολουθεί να αναιρεί στην πράξη τη δική της δέσμευση, χωρίς να δίνει σαφείς εξηγήσεις για την καθυστέρηση. Η αντίφαση γίνεται ακόμη μεγαλύτερη όταν ο κυβερνητικός εκπρόσωπος επιμένει ότι οι αστυνομικοί έχουν διακριτικά, ενώ εμείς του παρουσιάζουμε εικόνες στις οποίες πχ ο ένας αστυνομικός φέρει αριθμό και ο διπλανός του όχι. Η απάντηση σε αυτή την αντίφαση δεν μπορεί να είναι μια ακόμη γενικόλογη διαβεβαίωση.

Όταν η ατιμωρησία μπορεί να ανοίξει τον δρόμο για εγκλήματα

Δυστυχώς, η επιμονή μας σε αυτό το ζήτημα δικαιώνεται με τον χειρότερο δυνατό τρόπο ως προς τη σοβαρότητα του κινδύνου που επανειλημμένα επισημαίνουμε. Η αδυναμία αναγνώρισης των αστυνομικών δεν αποτελεί μια δευτερεύουσα διοικητική εκκρεμότητα. Συνδέεται άμεσα με τη δυνατότητα να διερευνηθεί η αστυνομική αυθαιρεσία και να αποδοθούν ευθύνες. Όταν ένας αστυνομικός γνωρίζει ότι η ταυτοποίησή του είναι δύσκολη, αποδυναμώνεται ένας βασικός μηχανισμός λογοδοσίας. Η απουσία διακριτικών δεν αποδεικνύει από μόνη της ούτε την τέλεση ενός αδικήματος ούτε την ατιμωρησία σε μια συγκεκριμένη υπόθεση. Δημιουργεί όμως τις συνθήκες στις οποίες η παράνομη βία μπορεί να μείνει χωρίς αποτελεσματικό έλεγχο. Και έτσι να ακολουθήσει και άλλη παράνομη βία απ'την πλευρά των αστυνομικών.

Οι επιθέσεις στις διαδηλώτριες μετά την πορεία του Πολυτεχνείου δείχνουν πόσο επικίνδυνες μπορούν να γίνουν αυτές οι συνθήκες. Τα βίντεο καταγράφουν αστυνομικούς να χτυπούν γυναίκες στο κεφάλι, ακόμη και όταν βρίσκονται πεσμένες στο έδαφος. Η δικαστική έρευνα οφείλει να εξακριβώσει τις ατομικές ευθύνες και να εξετάσει τις πράξεις που καταγράφονται. Παράλληλα, όμως, υπάρχει και η πολιτική ευθύνη μιας κυβέρνησης που επί επτά χρόνια δεν έχει εξασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή ενός μέτρου που η ίδια εξήγγειλε. Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε αν η ύπαρξη ευδιάκριτων διακριτικών θα είχε αποτρέψει αυτές τις συγκεκριμένες επιθέσεις. Γνωρίζουμε, όμως, ότι η αποτελεσματική ταυτοποίηση αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη λογοδοσία των αστυνομικών.

Τριάντα μία ερωτήσεις συνολικά, μαζί με τις follow-up. Δεκάδες κυβερνητικές απαντήσεις, διαβεβαιώσεις και παραπομπές στο αρμόδιο υπουργείο. Και επτά χρόνια μετά την αρχική εξαγγελία, η κυβέρνηση εξακολουθεί να μην παρουσιάζει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για την πλήρη εφαρμογή της. Την ίδια στιγμή που ο Παύλος Μαρινάκης δηλώνει ότι η Αστυνομία διαχειρίστηκε την πορεία «υποδειγματικά, άψογα», οι εικόνες από τις επιθέσεις στις διαδηλώτριες υπενθυμίζουν τι ακριβώς διακυβεύεται. Το ερώτημα παραμένει αναπάντητο: πότε θα εφαρμόσει επιτέλους η κυβέρνηση τη δική της απόφαση, ώστε οι αστυνομικοί που ασκούν παράνομη βία να μπορούν να αναγνωριστούν;